

DENEME

ALİ YILMAZ *Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü, Ankara*

"Mead" Yeryuvarı'nın ilginç yapılarından olan yapraklanmayı anarken "Bu yapıları tanımlamak için yetkin çalışmalar yapılamamıştır. Sorun burda bilimden çok bir sanat ulamına girmektedir. Çeşitli oluşuklarla ilgili tanıma ve deneyim değerlidir." demekten kendini alamamıştır. Gerçekten doğadaki gelişkiyi ancak sanatla uyum haline getirme olanağı vardır. Ama gerek bilim gerek sanat birleştirme işlemine dayanan bir düzen kurma işidir. Araştırmacılar çoğu kez bu düzen içinde tümü incelerken içindeki ayrıntıyı veya herhangi bir ay-

rıntıyı incelerken tümü gözden kaçıır. Annie Kriegel "Bazıları, peşinde koştuğu şeyin çevresinde bir dalgıç gibi dönüp dolaşır, özünü hiçbir zaman yakalayamadıkları bir gerçeğin içine dalar, kuşkusuz başlangıçta, konularının can damarını çabucak yakalayacaklarını sanır, fakat onu sürekli olarak ellerinden kaçırdıkları için ikide bir su yüzüne çıkıp soluk almak zorunda kalır. Onun içinde amaçlarında başarıya ulaştıklarını umabilinceye kadar peşpeşe ve defalarca suya dalıp çıkmaktan başka çareleri yoktur. Bu da onları bildik yerler-

den tekrar tekrar geçmeye zorlar." derken belki de bu gerçeği vurgulamak istemiştir.

İnsan, birgün o özü yakalarsa, yakaladığı özü üretirse daha neler yaratır. Ve o gün, o inançla, tümün ayrıntıyla, ayrıntının tümle uyum içinde olduğu sanat konusunu yakalayan sanatkar, yalnız özü çizmekle kalmaz, öze gereksindiği bir biçim de vermek ister. Çünkü öz tek başına gereksinimi karşılamaz. Gereksinimlerin zorlanması bu yüzden tüm ile ayrıntı arasındaki ilişkiye yön verir. Ve bu yönde sürekli gelişmeler olur.